

Diarienummer

2023/00008

Protokoll för Övervakningskommitténs möte onsdag den 8 mars 2023

Tid: 10.00-15.00 (inkl. lunch 12.00-13.00)

Plats: World Trade Center, Klarabergsviadukten 70 Stockholm, lokal Atlanta

Närvarande: se lista

1. Sammanträdet öppnades

Elin Landell, Övervakningskommitténs (ÖK:s) ordförande (ordf.) öppnade mötet och hälsade alla välkomna.

2. Upprop

3. Godkännande av dagordning

Dagordning har skickats ut i god tid före mötet och godkändes.

Håkan Gustavsson (TCO) anmälde en övrig fråga.

4. Protokollet från föregående sammanträde

Inga synpunkter på föregående protokoll.

5. Val av justerare

ÖK valde Johan Lycke (MUCF) och Roger Ylinenpää (Region Norrbotten) till justerare

6. Information från EU-kommissionen – *UTGÅR*

7. Information från Arbetsmarknadsdepartementet

- Föredragande: Åsa Bergqvist

Åsa Bergqvist informerade om aktuella frågor från Arbetsmarknadsdepartementet:

- det svenska ordförandeskapet i Europeiska unionens råd
- genomförande av programmen
- initiativet Fast-Care.

För det svenska ordförandeskapet i Europeiska unionens råd har regeringen presenterat fyra prioriteringar som avser säkerhet, konkurrenskraft, grön omställning och energiomställning samt demokratiska värden och rättsstatsprincipen.

För ytterligare information om de fyra prioriteringarna hänvisades till ordförandeskapets officiella webbplats (www.sweden2023.eu).

Arbetet är i en genomförandefas och inom sammanhållningspolitiken planeras inga förhandlingar om EU-lagstiftning eller ministermöten under det svenska EU-ordförandeskapet.

Arbetet med att ta fram partnerskapsöverenskommelser och program för fonderna har tagit lång tid vilket kan bero på covid-19-pandemin och en rad nya initiativ på grund av Rysslands invasion i Ukraina.

Insatser inom ESF2014-2020 (inklusive Care) och ESF+ 2021–2027 sker parallellt.

I ESF-rådets regleringsbrev för 2023 framgår att insatserna inom Care ska prioriteras.

Fast-Care ändrar förordningarna (EU) 1303/2013 och 2021/1060 och innebär ytterligare flexibilitet för att hantera konsekvenserna av Rysslands militära angrepp, bland annat med möjlighet till 100 procent EU-medfinansiering fram till juni 2024 för programperioden 2021–2027. Om Sverige skulle tillämpa denna möjlighet blir det fråga om att inrätta ett nytt programområde som ska stödja den socioekonomiska integrationen av tredjelandsmedborgare, inklusive migranter och fördela om medel.

Om det blir aktuellt återkommer Regeringskansliet till ÖK för beslut om programändring och därefter behövs ett godkännande av EU-kommissionen.

Håkan Forsberg förtydligade att en förlängning av Care 2014–2020 inte är möjlig eftersom myndigheten inte får ha kostnader på programmet i slutet av 2023.

Marina Carlsson (Funktionsrätt Sverige) frågade vad man ska fördela om medel ifrån, andra programområden?

Åsa Bergqvist förtydligade att det blir aktuellt om Regeringskansliet går vidare med ett sådant förslag.

8. Information från Svenska ESF-rådet

- Föredragande: Håkan Forsberg och Jonas Bergström

Håkan Forsberg informerade om läget i programmen 2014/2020 och ESF+, årlig uppföljning från DG Employment, jämförelsedata på EU-nivå samt återkoppling från EU:s revision av Ekonomistyrningsverket. Håkan Forsberg lyfte även upp kommissionens önskemål om att det bör framgå i ÖK:s dagordning vilka punkter som avser gamla och nya programperioden.

Läget i genomförandet 2014/2020

Programmet är i slutet av genomförandet och har cirka 300 öppna ärenden. Majoriteten av projekten ska avslutas senast 30 april. För React-EU är slutdatum 30 juni och för Care 30 september. Avslut till EU-kommissionen ska ske senast i mars 2025 vilket innebär 11 år efter att programperioden inleddes.

Ledamöterna fick en kort sammanfattning av läget i genomförandet vad gäller ansökningar, beviljade medel och godkända kostnader 2014–2020 samt information om gapet mellan beslutad växelkurs och faktiskt växelkurs och valutakurseffekter.

Läget i genomförandet ESF+

Första utlysningarna i ESF+ annonserades i juni 2022 och publicerades för ansökan efter att programmet godkändes av kommissionen i augusti och att ÖK fattade ett antal nödvändiga beslut. Trots kort ansökningstid inkom många ansökningar och alla programområden utom A1 och D var översökta. Störst översökning hade programområde för sociala innovationer. Nya utlysningar är publicerade och de flesta har en bred inriktning för att få in så många ansökningar som möjligt. Myndigheten lyser ut en majoritet av medlen under första halvåret och tar sikte på att nå indikatorerna som ska uppnås den 31 december 2024 för kommissionens halvtidsöversyn av genomförandet av programmet.

Frågor från ledamöter

Gunnar Anderzon (SKR) nämnde sammanhållningspolitiken och frågade om man ser en trend i att gå över till mer av ett krisinstrument med återställningspengar, en ökad flexibilitet? Håkan Forsberg svarade att React-EU var extra medel medan Care-insatser finansieras med medel som är över i programperioden och bekräftade att det kan se ut som en tendens att använda Socialfonden till att dämpa effekterna av olika kriser.

Åsa Bergqvist (A-dep) informerade att diskussioner har förts på ministermötena vad gäller de olika kriserna och att en rapport har gjorts med anledning av de olika krisinstrumenten.

Mattias Schulstad (LO) frågade om det programområde som avser kompetensförsörjning, att Sverige skriker efter arbetskraft och omställning men att det är få som söker medel ur Socialfonden. Mattias ansåg det intressant om att höra mer om det på ÖK-möte i maj.

Gunnar Anderzon (SKR) och Johan Lycke (MUCF) framhöll att satsningar för att få unga att fullfölja studier är bra men är samtidigt förvånad över kommissionens mått om att i statistiken enbart räkna deltagare från 18 år och uppåt. Detta kan utgöra ett hinder för att arbeta med yngre grupper.

Håkan Gustavsson (TCO) höll med SKR och MUCF gällande kommissionens mått.

Håkan Forsberg förklarade att det är fortsatt möjligt med att göra insatser för skolungdomar från 13 år samt ge stöd till projekt inom programområde C för barn från 6 år.

Årlig uppföljning av DG Employment

Det årliga mötet med kommissionen genomfördes i slutet av januari 2023.

Till mötet finns en standardiserad agenda för läget i fonderna, revisioner från ESV, kommunikation, utvärdering och summerande kommentarer från kommissionen.

Från övervakningskommittén deltog Anna Ericsson (Diskrimineringsombudsmannen, DO).

Kommissionen gav ett positivt omdöme av hur myndigheten har genomfört fonderna och nämnde att ESF-rådet ligger långt fram i implementering av ESF+ jämfört med andra länder.

Sverige var även ett av de första länderna som blev godkända av kommissionen. Håkan Forsberg avslutade punkten med att redovisa siffror om antal program och fördelning av medel i Europa och jämförelse med andra medlemsländer.

EU-revision av Ekonomistyrningsverket

EU-revisionen av Ekonomistyrningsverket påverkar även ESF-rådet som förvaltande myndighet. Alla iakttagelser utom en har kommissionen stängt. Den iakttagelse som kvarstår är intressekonflikter och jäv inom strukturfondspartnerskapen (SFP) och Svenska ESF-rådet. Myndigheten ska informera/vägleda SFP om att bättre dokumentera intressekonflikter och jäv samt utveckla sin policy och sina rutiner för hantering av frågorna.

Utvärderingsplan

Jonas Bergström informerade kort om tidsplan för utvärderingsplanen. På ÖK-mötet i december 2022 fick ledamöterna en första genomgång av tidsplanen. Därefter följdes information på AU-mötet den 8 februari 2023. Dokumentet uppdaterades utifrån feedback från arbetsutskottet. Arbetsutskottet har tillsatt en arbetsgrupp med representanter från ÖK-AU och IFAU för att stödja arbetet. Även extern forskarkompetens har tagits in till arbetsgruppen och samverkan sker med Tillväxtverket. Ett utkast av utvärderingsplan ska vara klart till AU-mötet den 12 april 2023 för beslut på ÖK-mötet den 10 maj 2023.

9. Information om övergripande principer och EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna

- Föredragande: Maria Rönnbäck, ESF-rådet

Horisontella principer (HP).

Maria Rönnbäck informerade om de horisontella principerna, vad förordningarna och programmet säger samt hur Svenska ESF-rådet arbetar med principerna.

De horisontella principerna för ESF+ 2021-2027 är jämställdhet, tillgänglighet och icke diskriminering.

Några ledamöter frågade varför olika begrepp används - övergripande principer och horisontella principer?

Maria Rönnbäck svarade att i den svenska översättningen av CPR 2021/1060 står det övergripande principer i en rubrik i artikel 9 medan det i den engelska versionen står det horisontella principer. Även i den svenska översättningen framgår dock att dessa ska integreras genom alla processer såsom planering, genomförande och uppföljning och därigenom ses som horisontella. I budgetförordningen står det horisontella principer även i den svenska översättningen. Myndigheten önskar behålla begreppet horisontella principer

som framgår i tidigare förordningar då begreppet främst anger hur jämställdhet, tillgänglighet och icke diskriminering ska hanteras integrerade.

Ledamöterna fick även information om horisontella principers koppling till regelverket (förordningar och program), hur myndigheten har integrerat principerna i de olika processerna och vilka mål som beslutats i februari 2023.

De horisontella principerna har integrerats och går som en röd tråd genom stödsökandes beskrivning av programformulering, projektmål samt metoder och tillvägagångssätt.

Urvalskriterierna och myndighetens beredning utgår också från detta.

Myndigheten arbetar med att tillhandahålla ändamålsenligt stöd, text och exempel på extern webb, HP-nätverk och information internt.

Anna Ericsson (DO) frågade om diskriminering, främjande av lika rättigheter finns med i HP-målen?

Maria Rönnbäck svarade att HP-målen utesluter inte att myndigheten gör enskilda utlysningar gällande främjande av lika rättigheter.

Maria Kindahl (Arbetsförmedlingen) frågade om arbete kring bedömningskriterierna, indikatorer och uppföljning kring det.

Maria Rönnbäck svarade att bedömningen utgår från urvalskriterierna liksom myndighetens granskning kommer vara utifrån projektets problemformulering, mål och metoder. Indikatorer för HP-målen kommer tas fram och följas upp för att mäta resultat.

EU:s stadga om de grundläggande rättigheterna

Maria Rönnbäck gjorde en föredragning utifrån powerpointpresentation.

EU-stadgan togs fram år 2000 och blev en lag i medlemsländerna år 2009 (i samband med Lissabonfördraget) och består av sex olika avdelningar (kapitel). De sex avdelningarna är värdighet, frihet, jämlikhet, solidaritet, medborgarna rättigheter och rättskipning.

EU-stadgan reglerar de grundläggande rättigheterna inom EU men är inte samma sak som Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna (EKMR).

EU-stadgan förhåller sig till annan lagstiftning och tillhör EU:s primärrätt, subsidiaritetsprincipen och det krävs att man tillämpar EU-rätt.

ESF-rådet har en rutin för att rapportera överträdelser av EU-stadgan till ÖK och det ska vara en stående punkt på dagordningen inför varje ÖK-möte.

Gäller även klagomål inkomna till JO, JK eller annan ombudsman.

10. Information från EU-kommissionens ESF-kommitté och dess arbetsgrupp

- Föredragande: Åsa Bergqvist, Arbetsmarknadsdepartementet

Åsa Bergqvist inledde informationen med att berätta om ESF-kommittén som är inrättad enligt fördraget om Europeiska unionens funktionssätt för att biträda EU-kommissionen i

förvaltningen av ESF+ och att EU-kommissionen är ordförande.

Kommittén är sammansatt av företrädare för medlemsstaternas regeringar samt arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer på nationell och EU-nivå. De svenska representanterna är:

- Åsa Bergqvist, Arbetsmarknadsdepartementet med Jonas Bergström, ESF-rådet, som ersättare. De deltar även i tekniska arbetsgrupp för ESF+.
- Mattias Schulstad, LO, med Håkan Gustavsson, TCO, som ersättare.
- Gunnar Anderzon, SKR, med Carina Lindfeldt, Svenskt Näringsliv, som ersättare.

Kommittén sammanträder i regel i plenum tre gånger per år, varav ett möte per termin i den medlemsstat som har EU-ordförandeskapet.

Det finns tekniska arbetsgrupper för de två delarna av fonden ESF+ (delad förvaltning) och ESF+ (delen för sysselsättning och social innovation, EaSI som kommissionen förvaltar direkt).

Från mötet den 5-7 december 2023 var informationspunkterna från kommissionen bland annat Europaåret för kompetens, höstpaketet, socioekonomiska effekter av ökade energipriser och inflation. I samband med mötet gjordes besök på två ESF-finansierade projekt i Prag. Det ena besöket var på en förskola och det andra i en verksamhet för arbetskooperativ med koppling till den tjeckiska kriminalvården.

Från mötet med den tekniska arbetsgruppen ESF+ (delad förvaltning) den 9 februari 2023 var informationspunkterna från kommissionen bland annat finansiella genomförandet, medlemsstaternas godkända program 2021-2027, sociala klimatfonden och RePowerEU.

Åsa Bergqvist avslutade med att redovisa de olika programmen i medlemsstaterna 2021-2027, att antal program ser olika ut i medlemsstaterna och att anslag från EU varierar. Det är en stor bredd av insatser inom social inkludering, sysselsättning och utbildning.

11. Information från AU-mötet den 8 februari 2023

- Föredragande: Anna Ericsson (DO), mötesordförande AU

På mötet valdes Anna Ericsson till ny ordförande för AU 2021–2027 och Maria Soares Lindberg (Rädda barnen) hälsades välkommen som ny ledamot i AU.

Ledamöterna fick information från arbetsmarknadsdepartementet om bland annat Sveriges ordförandeskap i Europeiska unionens råd och från ESF-rådet med liknande informationen som på dagens ÖK-möte samt information om EU-stadgan och horisontella principer.

En fråga från ÖK-möte i december 2022 - delegering till ordförande - lyftes upp på mötet för diskussion.

AU-mötet bestod till stor del av diskussion kring ett utkast till utvärderingsplan.

Arbetsutskottet skapade en arbetsgrupp med representanter från ÖK-AU och IFAU för att stödja ESF-rådets arbete att ta fram utvärderingsplanen.

AU-mötet avslutades med information om projektbesök på kommande ÖK-möten, Arbetsförmedlingen (React-EU) den 8 mars och Folkbildningsrådet (Care) den 10 maj.

12. Information från Ekonomistyrningsverket, ESV

- Föredragande: Ulrika Bergelv (avdelningschef) och Veronika Stenberg (vik. enhetschef), ESV

I februari varje år rapporterar ESV till kommissionen och därefter sker rapport till regeringen. Rapporterna publiceras på ESV:s hemsida. ESV:s arbete består bland annat av att granska projekt, se över stödberättigade kostnader och processer.

Ulrika Bergelv informerade om systemrevisioner, projektrevisioner, kommissionens revision samt utlåtande av förenklingsmetoder.

Den 13 februari 2023 erhöll ESV en slutlig svensk rapport. Kommissionen har efter ESV:s sakgranskningssvar kunnat stänga sju av åtta rekommendationer. Det som återstår är iakttagelse om "otillräcklig dokumentation" gällande strukturfondspartnerskapen.

Veronika Stenberg redovisade bedömningskategorierna och innebörden av dem.

Ledamöterna fick även ta del av sammanställning av årlig kontrollrapport (ACR) från år 2020 och framåt. Fel under 2 procent accepterar kommissionen medan fel över 2 procent kräver åtgärd. En nyhet har varit att slå ihop och få en trovärdig bedömning av två olika förvaltningar (ESF-rådet och Tillväxtverket) vilket har gett goda resultat. 2014 infördes även förenklingsåtgärder som underlättar granskningsarbetet.

Efter föredragningen inkom några frågor från ledamöterna.

Patrik Schröder (Fremia) frågade om kritiken mot strukturfondspartnerskapen och ESV svarade att det täcks in i granskningen.

Elin Landell frågade om revisionen kommer att delas upp i två program (2014–2020 och ESF+ 2021–2027)? ESV svarade att det kommer att göras två uttalanden.

Gunnar Anderzon (SKR) undrade om ESV granskar mer än kommissionen?

ESV svarade att det är ett stort förvaltningssystem och att kommissionen är ytterst ansvarig att programmen genomförs enligt regelverket. Det är många lagar och förutom kommissionen finns även förvaltningsrätten.

Sofia Gagnert (FK) hade en avslutande fråga om enhetskostnader per timme och ESV svarade att idag redovisas faktiska kostnader, en enhetskostnad/schablon, inte på individnivå.

13. Projektbesök Kick-start React-EU

- Föredragande: Malgorzata Andersson, projektledare, Arbetsförmedlingen

Malgorzata Andersson informerade om beslutade medel, status, resultat, deltagare och förbrukning av medel (nuvarande och förväntat) samt resultatindikatorer och framgångsfaktorer med projekt Kick-start React-EU.

Cirka 2,6 miljarder sek ur EU:s återhämtningsfond React-EU är ämnat för Sverige och 75 procent förbehållna Arbetsförmedlingen. Beviljade medel till och med februari 2023 är 2 050 000 000 sek (kvarstående att söka ca 148 000 000). Målgruppen är begränsad till arbetslösa med inskrivningsdatum från och med den 11 mars 2020 (då WHO utlyste pandemin). Projektperioden pågår till och med 31 juli 2023 och syftet är att komplettera och förstärka den nationella arbetsmarknadspolitiken. Upphandlade insatser enligt LOU och LOV.

Status för projektet är 1 237 000 000 sek ansökta och beviljade medel och 100 000 deltagare (januari 2023). Åtta insatser är kopplade till projektet och utvärdering samt kartläggning av gröna och digitala kompetenser har påbörjats.

Resultat visar en näst intill fördubbling i antal deltagare, utökade insatser och bra dialoger med ESF-rådet. Arbetsförmedlingen är stolta över att jämställdheten vad gäller deltagare i projekten som närmar sig 50/50. Ledamöterna fick även en genomgång av de olika spåren och totalt på programinslag och förvaltningsanslag ser Arbetsförmedlingen inga problem att nå målen.

Resultatindikatorer visar att 27,5 procent har gått till någon form av arbete. Mätningen omfattar cirka 39 000 avslut under projektperioden till och med 23 januari 2023.

Gunnar Anderzon (SKR) frågade om vissa branscher har drabbats hårdare än andra?

Maria Kindahl (AF) svarade att flest drabbade, från pandemins start, är lågutbildade och personer med utländsk bakgrund. Även de personer som nyligen hade etablerat sig på arbetsmarknaden drabbades hårt under pandemin.

Framgångsfaktorer i projekt Kick-start har enligt Arbetsförmedlingens projektledare bland annat varit flexibilitet med hänsyn till att omvärlden förändras, god dialog med bland annat ESF-rådet, engagemang från ledning och projektägare, agilt och tvärfunktionellt arbetssätt och förankrad projektledning och etablerad projektstruktur.

14. Övriga frågor

Håkan Gustavsson (TCO) hade en reflektion kring en DN-artikel vecka 9 som handlade om en del av två projekt (totalt 70 mkr finansiering från ESF) där kvinnor slussats runt i landet och där ingen hade kommit i arbete. Håkan Forsberg svarade att detta handlat om en metodutveckling som inte gått bra.

15. Nästa ordinarie sammanträde den 10 maj 2023 på Garnisonen i Stockholm.

16. Sammanträdet avslutades 15.00

Lista över närvarande ledamöter och övriga närvarande

Möte			Organisation	Förnamn	Efternamn	Närvaro
230308	1	ord	Arbetsförmedlingen	Maria	Kindahl	X
230308	1	ord	Arbetsgivarverket	Emil	Lindström	X
230308	1	ord	DO	Anna	Ericsson	X
230308	1	ord	Folkbildningsrådet	Anna-Karin	Bylund	X
230308	1	ord	Forte	Ulla	Wallin	X
230308	1	ord	Fremia	Patrik	Schröder	X
230308	1	ord	Företagarna	Petra	Örjegen	X (digitalt)
230308	1	ers	Försäkringskassan	Sofia	Gagnert	X
230308	1	ers	Funktionsrätt Sverige	Marina	Carlsson	X (digitalt P 3–16)
230308	1	ord	IFAU	Sara	Martinsson	X
230308	1	ord	LO	Mattias	Schulstad	X (digitalt)
230308	1	ord	Malmö Universitet (MAU)	Charlotte	Ahlgren-Moritz	X (digitalt)
230308	1	ers	Migrationsverket	Johanna	Lensell Rebillon	X
230308	1	ord	Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF)	Johan	Lycke	X
230308	1	ord	Myndigheten för yrkeshögskolan	Per	Winqvist	X (digitalt)
230308	1	ordf.	Regeringskansliet, ÖK:s ordf	Elin	Landell	X
230308	1	föred	Regeringskansliet	Åsa	Bergqvist	X
230308	1	ord	Region Gävleborg	Ida	Thunholm	X
230308	1	ord	Region Norrbotten	Roger	Ylinenpää	X
230308	1	ord	Riksidrottsförbundet	Marie	Denitton	X
230308	1	ord	Riksföreningen Sveriges stadsmissioner	Irina	Rönnqvist	X (digitalt)
230308	1	ord	Rädda barnen	Maria	Soares Lindberg	X
230308	1	ord	Socialstyrelsen	Anna-Karin	Sandén	X
230308	1	ord	Svenskt Näringsliv	Carina	Lindfelt	X (digitalt)
	1	ord	Sveriges kommuner och regioner SKR	Gunnar	Anderzon	X
230308	1	ers	Sveriges kommuner och regioner SKR	Ulrica	Runemar	X
	1	ord	TCO	Håkan	Gustavsson	X
230308	1	ord	UHR	Malin	Jönsson	X (P10-16)
230308	1	sekr.	Svenska ESF-rådet, ÖK-sekr.	Anita	Ivarsson	X
230308	1	gd	Svenska ESF-rådet	Håkan	Forsberg	X
230308	1	bis	Svenska ESF-rådet	Jonas	Bergström	X
230308	1	föred	Svenska ESF-rådet	Maria	Rönnbäck	X

Protokollet är justerat:

Elin Landell, ordförande

Anita Ivarsson, sekreterare

Johan Lycke, justerare

Roger Ylinenpää, justerare

JUSTERAT